

Cicero: De Oratore - III (Cicero 2003, De Oratore III.210- 212).

<http://www.thelatinlibrary.com/cicero/oratore3.shtml> - 138

Henrik: Note that Cicero only speaks about 4 elements (the subject or case, the audience, the speaker, and the situation) making the speech "apt" or "suitable". "Style" is not - though many have believed so - a pre-existing or independent element/aspect, but it is to be understood as *the result of the proper adjustment* of the speech to the 4 elements/aspects. ("Pentagram-models" with 5 elements: mistaken reading of Cicero!)

Cicero:

[210] Quam ob rem quoniam de ornatu omni orationis sunt omnes, si non patefacti, at certe commonstrati loci, nunc **quid aptum sit**, hoc est, quid maxime deceat in oratione, videamus. Quamquam id quidem perspicuum est, non omni **causae** nec **auditori** neque **personae** neque **tempori** congruere orationis unum **genus**; [211] nam et **causae** capitum alium quendam verborum sonum requirunt, alium rerum privatarum atque parvarum; et aliud dicendi genus deliberationes, aliud laudationes, aliud iudicia, aliud sermones, aliud consolatio, aliud obiurgatio, aliud disputatio, aliud historia desiderat. Refert etiam **qui audiant**, senatus an populus an iudices: frequentes an pauci an singuli, et quales: ipsique **oratores** qua sint aetate, honore, auctoritate, debet videri; **tempus**, pacis an belli, festinationis an otii. [212] Itaque hoc loco nihil sane est quod praecipere posse videatur, nisi ut figuram orationis plenioris et tenuioris et item illius mediocris ad id, quod agemus, accommodatam deligamus. Ornamentis eisdem uti fere licebit alias contentius, alias summissius; omnique in re posse quod deceat facere artis et naturae est, scire quid quandoque deceat prudentiae.

Sutton:

[210] "Since, then, all the points which relate to all the ornamental parts of oratory are, if not illustrated, at least pointed out, let us now consider **what is meant by propriety**, that is, what is most becoming, in oratory. It is, however, clear that no single kind of **style** can be adapted to every **cause**, or every **audience**, or every **person**, or every **occasion**. [211] For capital **causes** require one style of speaking, private and inferior causes another; deliberations require one kind of oratory, panegyric another, judicial proceedings another, common conversation another, consolation another, reproof another, disputation another, historical narrative another. It is of consequence also to consider **who form the audience**, whether the senate, or the people, or the judges; whether it is a large or a small assembly, or a single person, and of what character; it ought to be taken into account, too, **who the speakers themselves are**, of what age, rank, and authority; **and the time also**, whether it be one of peace or war, of hurry or leisure. [212] On this head, therefore, no direction seems possible to be given but this, that we adopt a character of style, fuller, plainer, or middling,⁹⁸ suited to the subject on which we are to speak; the same ornaments we may use almost constantly, but sometimes in a higher, sometimes in a lower strain; and it is the part of art and nature to be able to do what is becoming on every occasion; to know what is becoming, and when, is an affair of judgment.

Henrik:

[...] lad os nu se lidt nærmere på begrebet 'det behørig', d.v.s. spørgsmålet om **hvad der passer bedst** i en tale. Det er jo på forhånd klart, at der ikke findes én og kun én **tale-stil**, som passer til enhver **sag** eller ethvert **publikum**, eller klæder enhver **taler** ved enhver **lejlighed**. En stor kriminal**sag** kræver en anden tone end private søgsmål om de rene bagataller, og den politiske tale, lovtalen og retstalen har hver sit stilbehov, ligesom foredraget, trøstetalen, irettesættelsen, den teoretiske fremstilling og den historiske fortælling har deres. Det spiller også en rolle, **hvem der tales til**: senatet, folket eller domstolene, om der er mange eller få eller kun en enkelt, og hvordan de så er. **Talerne** må også selv tage deres alder, stilling og anseelse i betragtning, for ikke at tale om **situationen**: om det er i krigstid eller fredstid, om det er presserende eller der er god tid. Derfor synes det faktisk ikke muligt at opstille forskrifter på dette punkt udover dette, at vi skal vælge den talestil, - den fuldere, den enklere og tilsvarende middellejet, - der egner sig for den sag vi skal føre.

Cicero: De Oratore

[https://archive.org/stream/cicerodeoratore01ciceuoft - page/96/mode/2up](https://archive.org/stream/cicerodeoratore01ciceuoft/page/96/mode/2up)

uddrag og fortolkninger ved Henrik Juel

Talerens primære opgave er at overbevise! Se her: I (bog) XXXI 138:

Latinsk original, Cicero selv (i The LOEB Classical Library):

"...primum oratoris officium esse, dicere ad persuadendum accomodate"

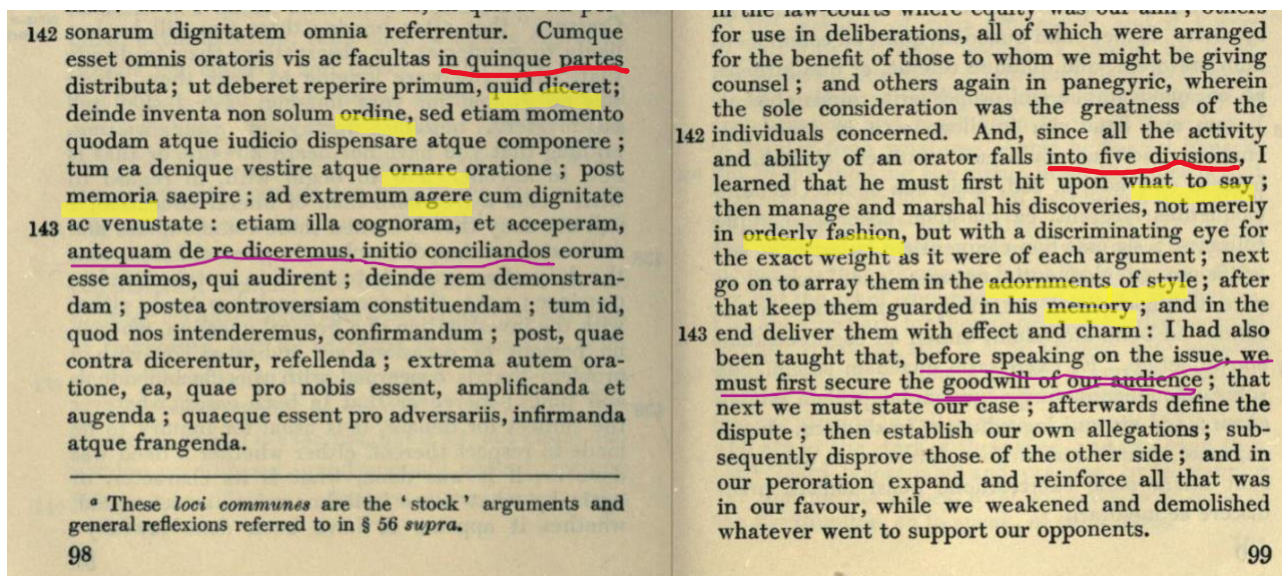
Engelsk oversættelse af E.W Sutton:

"First, that the duty of an orator is to speak in a style fitted to convince"

Henrik's oversættelse (uden falsk hypostasering af "style"!):

"For det første er det talerens opgave at tale tilpasset til det at overbevise (til det, der bør overbevises om)".

XXXI 142 - 143 De 5 forarbejdningsfaser og en (standard) talestruktur (forløb):

Veltalenhed kommer ikke fra regler - men omvendt!

XXXII 146 "sic esse non eloquentiam ex artificio, sed artificium ex eloquentia natum"

Sutton:

"Thus eloquence is not the offspring of the art, but the art of eloquence"

Henrik:

"Veltalenhed er således ikke noget som følger af regler, men reglerne stammer fra (fødes af) veltalenhed".

